

❑ **Belə məqamda ulu Füzulinin “Artıran söz qədrini, sidiq ilə qədrin artırır” misrası yada düşür. Ustad deyirdi ki, söylədiyin sözün, verdiyin vadin qədrini, dəyərin artırdıqca, bu sədaqətlə öz qədrini, dəyərinə də artırmış olursan. Bu baxımdan biz də “Xalq qəzeti” olaraq daim dediyimiz sözün, verdiyimiz vadin dəyərinə unutmuruq. Elə bu səfirlərin qələmə alınması da məhz həmin məsuliyyətin nəticəsidir.**

Qəzetimizin 6 may 2018-ci il tarixli 102-ci sayında “Tellərə bağlı talelər” adlı yazısında bir ailədən olan üç mahir kamança ifaçısından biri, Xalq artisti, professor Şəfiqə Eyvazova haqqında oxucularımıza geniş məlumat vermişdik. Həmin qəzet materialının sonunda da qeyd etmişdik ki, gələcəkdə bu ailənin digər üzvləri haqqında da yazacağıq. Vədimizə əməl edərək, sözə hörmət, əhdə vəfa, sənətkara ehtiram istəyi ilə qələmə aldığımız növbəti yazı həmin sənətkarlar ailəsinin digər üzvləri – peşəkar ifaçı, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının professoru, Əməkdar incəsənət xadimi Arif Murtuza oğlu Əsədullayev haqqındadır.

İlk addımlar

1949-cu il yanvar ayının 17-də Bakının Buzovna kəndində ziyalı ailəsində dünyaya göz açan Arif erkən yaşlarından musiqiyə, xüsusən də kamança sənətinə maraq göstərmişdir. Dayısı, Əməkdar müəllim, tanınmış xanəndə, pedaqoq Nəriman Əliyevin evi daim qonaq-qaralı olmuşdur. Arifin yaxın qohumu, tanınmış qoboy ifaçısı, Xalq artisti Kamil Cəlilov, eləcə də, respublikanın bir çox tanınmış sənət korifeyləri bu evin qonağı olmuş, ustad xanəndədən dəyərli məsləhətlər almışlar. Belə bir mühitdə böyüyən Arif özündən böyük qardaşı Asifin tar çalmağını, Cavidin gözəl səsinə dinlədikcə, musiqiyə daha dərindən bağlandı və o, gələcəkdə mütləq musiqiçi olacağına özündə inam yaratdı. Elə bu məqsədlə də 1957-ci ildə sənədlərini qonşu Maştağa kənd 10 saylı musiqi məktəbinə verib kamança sinfinə daxil

olur. Balaca Arif fitri istedadı və zəhmətsevərliyi nəticəsində dərslər proqramını az bir zamanda mənimsəyir. Məktəbin bütün ictimai işlərində, konsertlərdə fəal iştirak edir. Hər dəfə məktəb illərindən söz düşərkən ixtisas müəllimləri Fazil Osmanovun və Validə Babayevanın adını fəxarətlə çəkir. Ulu muğam sənətini mənimsəməsində əvəzsiz rolu olan əziz müəllimi

Firuz Əlizadənin adını xüsusilə qeyd edir.

Kiçik yaşlarında bədii özfəaliyyət kollektivlərinə baxış müsabiqələrində uğurla çıxış edir. Məktəb tədbirlərində, konsertlərdə solo nömrələrlə çıxışlar edir, müsabiqə və festivalların qalibi olur. Bu gün evini bəzəyən diplom və tərifnamələri, təşəkkürnamələri gənclik illərinin ən xoş xatirəsi kimi qoruyub saxlayır. Məhz belə konsertlərin birində Xalq artisti, görkəmli tarzən Əliqə Quliyev Arifin çalğısını bəyənir və onu Azərbaycan Dövlət

Filarmoniyası nəzdində fəaliyyət göstərən, özünün rəhbərlik etdiyi xalq çalğı alətləri ansamblına dəvət edir.

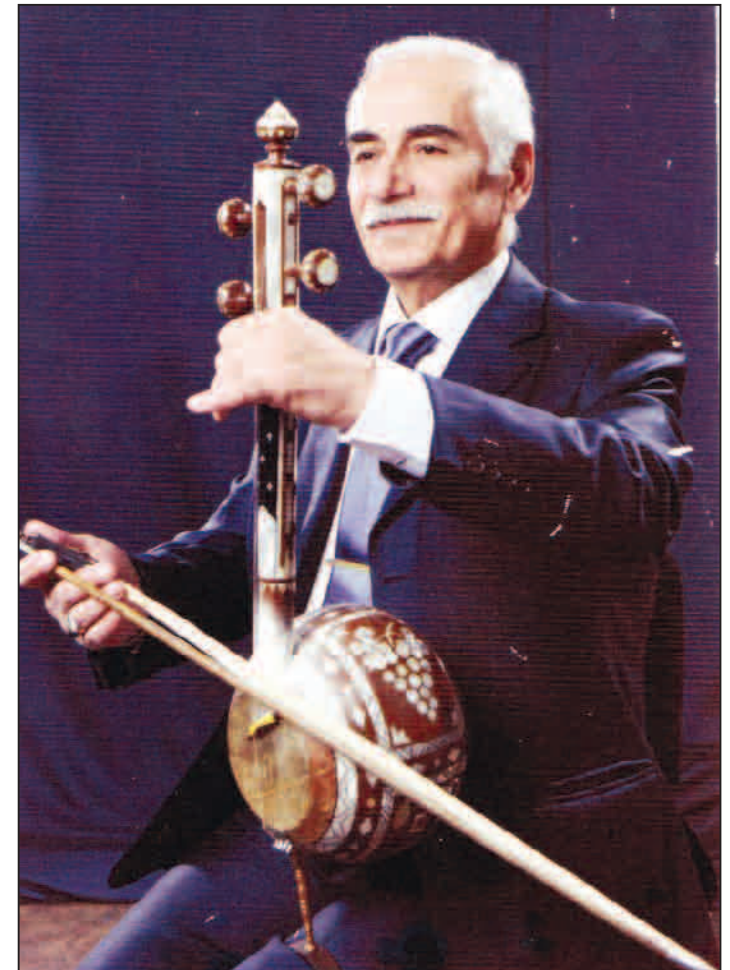
– O günü sevincimdən yata bilmədim. O vaxt cəmi 14 yaşım vardı. 14 yaşlı bir gənc üçün belə mötəbər sənət məbədgahında işləmək həm böyük fəxarət, həm də həddən böyük məsuliyyət idi. 6 il bu kollektivdə çalışdım.

yol vermir. Ali təhsil almağı da unutmur. 1967-ci ildə sənədlərini Asəf Zeynallı adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinə verir. 1970-ci ildə məktəbi fərqlənmə diplomu ilə bitirir. Məktəbdə oxuya-oxuya məktəb rəhbərliyi ona çox böyük etimad göstərir. Tələbəyə pədaqoji fəaliyyətlə məşğul olmasına şərait yaradılır. Elə həmin il də Əməkdar artist,

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında xalq musiqisinin tarixi və nəzəriyyəsi kafedrasının baş müəllimi, professorudur.

50 illik pədaqoji təcrübəyə malik olan Arif Əsədullayev bu illər ərzində bir çox tədris proqramlarının, elmi məqalələrin, “Cahargah” dəstgahı adlı tədris video filminin (1999), böyük

bölməsində Azərbaycanın 7 əsas muğamının notları təqdim olunmuşdur. Sevindirici haldır ki, Arif Əsədullayev tərəfindən nota alınmış bu qədim muğamların notları gələcək nəsillər tərəfindən daim öyrəniləcək və əsrlərlə yaşayacaqdır. Arif Əsədullayev 2007-ci ildə professor Ramiz Zöhrabovun rəhbərliyi ilə “Instrumental

Cəmiyyətinin səsyazma studiyasında sənətkarın ifasında “Şur”, “Süstər”, “Rahab”, “Humayun”, “Zabul segah”, “Rast”, “Cahargah” və bir çox digər muğam təsnif və dəraməd nümunələri qorunub saxlanılır.

Muğam sənətinin qorunub saxlanması xidmətləri olan Arif Əsədullayevin nota aldığı muğamlar, onun elmi ilə bağlı müxtəlif monoqrafiyalar, müəllim və tələbələrin, geniş musiqi ictimaiyyətinin, musiqi üzrə təhsil alan tələbələrin arxasına biləcəyi çox önəmli tədris vəsaiti olaraq qalacaq.

Böyük bəstəkarımız Arif Məlikovun sözləri ilə desək, Arif Əsədullayevin gördüyü iş təkcə sənətsünaslıq baxımından deyil, bir vətəndaş xidməti kimi də çox mühümdür. Muğamların Azərbaycanda nota alınaraq nəşr edilməsi, onların milli mənsubluğu ilə bağlı sərəvətimizə uzanan qərəzli xain

əllərin bir dəfəlik kəsilməsi deməkdir.

Qarşıdan sevimli sənətkarın anadan olmasının 70 illik yubileyi gəlir. Yaşının bu vədəsinə baxmayaraq, bir gün də olsun nə sevdidi kamançadan, nə də pədaqoji fəaliyyətindən qalır. Bakı Musiqi Akademiyasının professorudur. Arif müəllimin tələbələri bu gün respublikanın bir çox tanınmış musiqi kollektivlərində çalışırlar. Bir qismi respublikanın ən yüksək fəxri adlarına layiq görülüblər. Bu ömrün 50 ilini pədaqoji fəaliyyətə, bir o qədər də kamança sənətinin təbliğinə həsr etmiş sənətkarın üzərinə 70 yaş da əlavə etsək, edər 170 yaş. Yumruq boyda bir ürəkdə əgər Vətənə, sənətə, sevdidi müəllim peşəsinə bu qədər sevgi varsa, demək – hələ yaşamağa dəyər.

Rafiq SALMANOV,
Əməkdar mədəniyyət işçisi,
“Xalq qəzeti”

Sözə hörmət, əhdə vəfa, sənətkara ehtiramla...

ustad tarzən Əhsən Dadaşov Arifi özünün rəhbərlik etdiyi “Xatirə” xalq çalğı alətləri ansamblına dəvət edir. Gündəlik məşqlər, pədaqoji fəaliyyət gənci yorsa da, sənətə olan inamını, sədaqətini qıra bilmədi. Əksinə daha da alovlandırdı. 1970-ci ildə sənədlərini Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına verir və qəbul olunur. 1975-ci ildə xalq musiqisi kafedrasının kamança sinfini fərqlənmə diplomu ilə bitirir.

Arif Əsədullayev Xan Şuşinski, Şövkət Ələkbərova, Sara Qədimova, Rübabə Muradova, İslam Rzayev, Elmira Rəhimova və onlarca digər tanınmış ifaçıları müşayiət edərək təkcə öz adını deyil, ulu kamança alətinin də nəyə qadir olduğunu göstərməyə çalışmışdır. Dünyanın 20-dən artıq ölkəsində qastrol səfərlərində olmuş peşəkar kaman ustası hər yerdə Azərbaycan incəsənətini, milli musiqimizi layiqli təmsil etmişdir.

Kamança professoru

1967-ci ildən ifaçılıqla bərabər pədaqoji fəaliyyətlə də məşğul olan Arif Əsədullayev 1997-ci ilə qədər Asəf Zeynallı adına Bakı Orta İxtisas Musiqi Məktəbində müəllim, elə həmin ildən də bu günə kimi

muğam bilicisi, ustad xanəndə və pedaqoq, Əməkdar müəllim Seyid Şuşinski məktəbinin layiqli davamçısı Nəriman Əliyevin anadan olmasının 70 illiyinə həsr edilmiş “N. Əliyev–70” CD diskini Azərbaycan instrumental muğamları “Humayun”, “Bayatı Şiraz”–2003, “Rast”, “Cahargah”–2005, “Şur”, “Süstər” və “Zabul-segah”–2006 dərslər vasitələrinin, eləcə də, instrumental muğamlarının, xarici ölkə bəstəkarlarının kamança ilə fortepiano üçün işlənmiş irihəcmli əsərlərinin, Xalq artisti, professor Eldar İsgəndərovla birlikdə “7 klassik Azərbaycan muğamı” solo violoncel üçün işlənmiş dərslər vasitəsinin, “Əhsən Dadaşovun rəngləri” metodik tövsiyələr, 2014-cü ildə “Instrumental muğamlar və onların ifaçılıq məziyyətləri” monoqrafiyasının müəllifidir. Arif Əsədullayev Azərbaycanda 7 instrumental muğamı nota almış ilk ustad kamança ifaçısıdır.

Muğamlar nota çevrildi

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi və şəxsi dəstəyi ilə 2009-cu ildə nəşr olunmuş “Azərbaycan muğamı” interaktiv individual sistemin muğam notları